

Název vyučovacího předmětu: **FRANCOUZSKÝ JAZYK NEPOVINNÝ (FJN)**

Vzdělávací oblast: **Vzdělávání a komunikace v cizím jazyce**

Časová dotace vyučovacího předmětu: **0, 0, 0, 0, 2, 2.**

Pojetí vyučovacího předmětu

Předmět francouzský jazyk nepovinný (dále jen FJN) je nepovinný předmět zasahující svým obsahem do vzdělávací oblasti *vzdělávání a komunikace v cizím jazyce*. Předmět je vyučován v V. a VI. ročníku s hodinovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně.

Navazuje na výuku francouzského jazyka v předmaturitním cyklu. Žáci dále prohlubují své komunikační a jazykové kompetence (úroveň A2-B1), což jim dovoluje seznámit se zčásti i s odbornou terminologií, jež jim pomůže uplatnit se v širším spektru tanečně-dramatických a pedagogických činností ve frankofonním prostředí.

Kromě využití učebnic je výuka doplňována a podporována různými audiovizuálními materiály a multimédií. Vyučující využívá internetových zdrojů, z nichž čerpá jak didaktické texty a nahrávky FLE (*français langue étrangère*), tak dokumenty autentické, dále tzv. *supports numériques*, které vhodně uspokojují požadavky zejména na odbornou přípravu žáků, procvičování atp. Výuka probíhá v běžných učebnách, v případě potřeby v počítačové učebně. Důraz je kladen na komunikativní a akční přístup, tzv. *approche actionnelle*.

Učitel do výuky vhodně zapojuje žákovská portfolia, která představují důležitý prvek v procesu žákovy sebehodnocení. Možné je i zařazení práce s *Evropským jazykovým portfoliem*. Žáci jsou vedeni jak k samostatné práci, tak ke kooperaci. Ve výuce se přistupuje též k žákovským projektům.

Obecné cíle

Základním cílem vyučovaného předmětu je dosažení požadované úrovně produktivních a receptivních řečových dovedností ve francouzském jazyce podle SERR. Žák celkově prohlubuje a zdokonaluje své komunikační a řečové schopnosti, a to v nejrůznějších komunikačních situacích pracovního i osobního života. Využívá cizí jazyk v tematicky bohatých jazykových projevech mluvených i psaných, volí vhodné komunikační strategie.

Poznání jazykového systému francouzského jazyka na pozadí jazyka českého žákovi dovoluje analyzovat vztahy mezi oběma. Žák se tak učí srovnávat, vyhodnocovat a aplikovat získané poznatky. Tříbí se tím jeho myšlenkové operace. Osvojuje si typické jazykové struktury francouzštiny, jež dále využívá v konkrétních komunikačních situacích. Žák je veden k soustavnému poznávání jevů – pracuje s cizojazyčnými texty a nahrávkami, jazykovými příručkami, slovníky; vyhledává a analyzuje informace, hodnotí je. Poznatky a dovednosti sám efektivně využije k dalšímu, nejen cizojazyčnému vzdělávání.

Zařazované metody práce, ať již individuální, či skupinové, rozvíjejí žákovu schopnost seberegulace a zdravého prosazování sebe sama. Žák je veden k otevřené komunikaci, ke sdílení s ostatními žáky a pedagogy a ke kooperaci vedoucí k dosažení společně stanoveného cíle. Zároveň se učí respektu a toleranci vůči svým kolegům a učitelům, spolupracovníkům atp. V žákovi jsou posilovány morální hodnoty, které se vážou nejen na jejich *almu mater*, ale i na jakékoliv další

prostředí, zejména umělecké. Žák si uvědomuje přínos francouzské kultury – především v oblasti výtvarného umění, hudby, literatury a tance.

Francouzský jazyk jako druhý jazyk cizí otevírá proto žákům nové obzory kulturní, pracovní a sociální, jež navazováním mezikulturního dialogu vedou k odstraňování netolerance, rasismu, stereotypů a předsudků týkajících se osob s jinou etnickou a náboženskou příslušností, sexuální orientací atp. Dovoluje jim uplatnit se na pracovním trhu nejen v Evropě, ale i v dalších neevropských frankofonních státech a stát se tak součástí uměleckého světa.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel

jasně strukturuje učivo a tím poskytuje žákovi vhodné podmínky k vytváření individuálního studijního režimu;

- využívá v hodinách různé informační a studijní zdroje, zapojuje žáky do práce s nimi;
- vhodně zvolenými cvičeními, formami práce a metodami žáky motivuje ke studiu a podněcuje v nich zájem o předmět, k tomu přispívá i občasná setkání s rodilými mluvčími u žáků s vyšší jazykovou úrovní podle SERR;
- zařazuje dostatečné množství opakovacích cvičení a lekcí, jež žákům dovolují ověřovat nabyté vědomosti a dovednosti;
- prací s portfoliem podporuje žákovu autoevaluaci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

zadáva problémové úlohy, které podněcují žákovo kritické myšlení, zejména při kooperativních formách práce;

- dle jazykových možností žáků zařazuje do hodin témata k diskusi a tím žáky vybízí k formování vlastního názoru a úsudku;
- preferuje v hodinách induktivní myšlenkové postupy, implicitní gramatiku a nevyužívá překladu jako jediného prostředku sémantizace;
- navozuje reálné situace, při nichž žáci uplatňují k řešení různé myšlenkové operace;
- posiluje v žácích návyky tvoření jazykových analogií pomocí názorných příkladů;
- zařazuje do výuky metody práce RWCT (*Reading and writing for critical thinking*).

Komunikativní kompetence

Učitel

- je jazykovým vzorem pro žáky – správně vyslovuje, korektně tvoří výpovědi a promluvy, systematicky zařazuje vhodná cvičení (poslechová, diskriminační, opakovací aj.), aby žáci korektně zvládli náročnou výslovnost a morfosyntax francouzského jazyka;

- vhodně volenými metodami práce, úkoly a činnostmi vede žáky k ovládnutí produktivních a receptivních řečových kompetencí, vždy s ohledem na komunikační situaci a požadovanou jazykovou úroveň podle SERR;
- novou slovní zásobu a gramatiku tematicky vztahuje k praktickému životu pracovnímu i osobnímu;
- zařazuje do výuky nejrůznější informační zdroje a podporuje využívání multimédií za účelem zefektivnění komunikace jako celku;
- postupně zařazuje do výuky francouzštinu jako pracovní jazyk (komunikace ve třídě, zdání úkolů atp.);
- zejména pokročilejším žákům do hodin přináší autentické, tematicky bohaté jazykové projevy mluvené a psané, jež se stávají zdrojem odborných informací, především z oblasti tanečně-pedagogické a obecně umělecké.

Personální a sociální kompetence

Učitel

- vhodnými činnostmi stimuluje žáky k práci, rozebírá s nimi jejich výkony, čímž přispívá k utváření jejich zdravého sebevědomí a podporuje jejich autoevaluaci, schopnost přijímat kritiku, navrhnout nová, vhodná řešení atp.;
- vyžaduje po žácích pečlivé, svědomité a zodpovědné plnění zadaných úkolů;
- pomocí diskusí a dalších činností stimuluje žáky, aby se spolupodíleli na tvorbě výukových cílů a aby je přijali za své;
- vhodnými formami práce (kooperativní učení, skupinová či párová práce) vede žáky k zodpovědnosti (nejen kolektivní), otevřené komunikaci a naslouchání v demokratické diskusi, sdílení myšlenek a názorů jak individuálních, tak společných;
- novou slovní zásobu a gramatické jevy představuje v kontextu měnících se životních a pracovních podmínek;
- pokročilým žákům zadává úvahová cvičení jak písemná, tak ústní, při nichž jsou nuceni formulovat a obhájit své myšlenky pomocí argumentů.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Učitel

- začleňuje do výuky mluvené i psané projevy týkající se reálií nejen samotné Francie, ale i ostatních frankofonních zemí;
- s ohledem na úroveň žakových jazykových a řečových kompetencí vybírá z učebnic a jiných zdrojů zajímavé texty týkající se multikulturní společnosti, lidských práv (národnostní a jiné menšiny), morálních společenských principů a demokratických hodnot, které představují výchozí bod k diskusi;

- zařazuje do výuky principy ochrany životního prostředí – např. třídění odpadů a upozorňuje na význam udržitelného rozvoje;
- využívá skupinové práce, jež v žácích upevňuje toleranci odlišného názoru, vzájemný respekt a odpovědnost za společný cíl;
- modeluje krizové životní situace a nehody, v nichž se žák může ocitnout doma a při kterých je nucen poskytnout pomoc či radu ve francouzském jazyce.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Učitel

- stimuluje žáka k práci s osobním portfoliem, které slouží jako prostředek reflexe dosavadních pracovních výkonů, a navrhuje zlepšení podle schopností a potřeb žáka, motivuje ho a podporuje v dalším rozvoji;
- začleňuje do hodin tvorbu cizojazyčného *curriculum vitae* a motivačního dopisu (*lettre de motivation*) nezbytných pro ucházení se o zaměstnání ve frankofonním či jiném prostředí;
- s pokročilejšími žáky modeluje situaci přijímacího pohovoru v cizím jazyce (*entretien d'embauche*), tvoří fiktivní přihlášky do konkurzů;
- pracuje s dílčími i dlouhodobými cíli tak, aby žák jasně věděl, co se naučí, a pokud to situace umožňuje, zapojuje samotné žáky do plánování cílů, aby projevíli svou iniciativu a proaktivní přístup;
- s ohledem na úroveň žákových jazykových a řečových kompetencí v cizím jazyce vhodně vpravuje do výuky učebnicové či autentické texty pojednávající o vzdělávání a pracovních příležitostech mladých lidí; v následné diskusi vede žáky k uvědomění si významu celoživotního vzdělávání;
- výhledově podporuje spolupráci s frankofonními tanečními konzervatoři jako platformami pro budoucí uplatnění absolventů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Učitel

- zadává úkoly a projekty, při jejichž zpracování žáci aktivně využívají nejrůznější informační a komunikační technologie, např. osobní počítač s běžnými programy, internet atp.;
- seznamuje žáky s aplikacemi pro chytrý mobilní telefon, tablet či notebook, jež mohou využít k procvičování, opakování a prohlubování učiva;
- vede žáky k soustavné práci s nejrůznějšími informačními zdroji, a to jak elektronickými, tak tištěnými; podporuje kritiku pramene, učí žáky citovat;
- přináší do výuky umělou, nebo autentickou elektronickou komunikaci – e-maily, diskusní fóra, chaty aj., a seznamuje žáky s výrazovými a stylovými specifiky tzv. psané mluvenosti, online a offline komunikace.

Průřezová témata zařazená do výuky francouzského jazyka

Jak již vyplývá z výše uvedené charakteristiky vyučovaného předmětu, obecných i dílčích cílů, jakožto i z podrobně rozepsaného přehledu rozvíjených a posilovaných klíčových kompetencí žáků v průběhu vzdělávání, dále pak z rozpisu témat a učiva, vyučovaný předmět zasahuje svým obsahem do průřezových témat. Jde zejména o témata:

Občan v demokratické společnosti – osobnost a její rozvoj; komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů; jednotlivce a společenské skupiny, kultura a náboženství; současný svět a jeho problémy; masová média a kritický přístup k mediálním sdělením; morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance a solidarita;

Člověk a životní prostředí – v dílčích logických souvislostech (rozptýleně): současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí;

Člověk a svět práce – komparace soustavy vzdělávání české a francouzské; možnosti studia v zahraničí, zejména ve frankofonním prostředí; písemná i verbální sebe prezentace při vstupu na trh práce: psaní profesních životopisů a motivačních dopisů, přihlášek do konkurzů, odpovědí na inzeráty atp.; nutnost celoživotního učení a dalšího profesního rozvoje; práce s informačními médii při hledání pracovních příležitostí;

Informační a komunikační technologie – využití informačních a komunikačních technologií k získávání informací pro běžný každodenní život (osobní i pracovní) a k efektivní komunikaci.

Strategie výuky

Důraz je kladen na vytváření příjemného pracovního prostředí jak ze strany učitele, tak žáků, aby žáci zejména:

- ztratili ostych mluvit před ostatními členy skupiny a pedagogem;
- získali patřičné sebevědomí při samostatných výstupech, naslouchali si navzájem a podporovali se;
- odmítali jakoukoliv formu netolerance a agrese v pracovní skupině.

Veškeré činnosti, metody a formy práce směřují k plnění dílčích i dlouhodobých cílů. Dochází k soustavnému a systematickému rozvíjení řečových kompetencí receptivních i produktivních – od receptivních činností po praktické, produktivní. Současně se prohlubuje žákova znalost jazykových výrazových prostředků s důrazem na jejich zapojení do konkrétní komunikační situace.

Upřednostňovány jsou aktivizační formy práce – problémové úkoly, projekty, kooperativní, ale i individuální učení, diskusní a simulační metody, metody RWCT.

K vyvozování pravidel a zákonitostí se využívají induktivní a deduktivní postupy, preferována je implicitní gramatika, perifrastická sémantizace lexikálních jednotek namísto překladu aj. V žácích je posilována schopnost tvořit analogie, zejména pak v oblasti morfosyntaxi.

Velký důraz je kladen na zvládnutí správné výslovnosti. Do výuky jsou proto vhodně implementovány poslechy, ať již ve formě didaktických či autentických promluv; využívají se diskriminační cvičení, korektivní fonetická cvičení, žáci jsou vedeni k identifikaci chyby a její korekci. Učitel představuje pro žáky jazykový vzor.

Do hodin jsou zařazovány i jazykové struktury typické pro jazykové testování dílem u maturitní zkoušky, dílem u mezinárodních jazykových zkoušek DELF, popř. DALF.

Zařazovaná témata postihují nejširší škálu komunikačních situací každodenního profesního i osobního života. Současně jsou akcentovány styčné body se studovaným oborem.

Žáci jsou se zřetelem ke svým individuálním schopnostem a možnostem vedeni a motivováni k samostatné práci, jež doplňuje hlavní pracovní linii ve třídě a prohlubuje tak jejich receptivní i produktivní řečové kompetence – např. četbou cizojazyčných adaptací literárních děl nejen z frankofonního prostředí (tzv. *lecture facile*), neformálními setkáními s rodilými mluvčími, návštěvami *Francouzského institutu v Praze* atp.

Mezipředmětové vztahy

Předmět Francouzský jazyk má vazbu na předměty Anglický jazyk (AJ), Český jazyk a literatura (ČJL), Hudební nauka (HN), Anatomie (ANA), Dějepis (DJ), Základy společenských věd (ZSV), Základy managementu a produkce (ZMP), Dějiny tance a divadla (DTD), Dějiny hudby (DH), Dějiny výtvarného umění (DVU), Úvod do klasického tance (ÚKT), Klasická taneční technika (KTT), Duncan taneční technika (DTT) a ostatní taneční techniky.

Vzdělávací obsah

V. ročník, časová dotace 2 hodiny týdně	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky (L9-11)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným v pomalejším hovorovém tempu; - za pomoci slovníku odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření; - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí a zdůvodní svůj názor; - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích; - pronese zformulovaný monolog před publikem; - přeloží přiměřený text, používá slovníky, a to i elektronické; - zapojí se do běžného hovoru bez přípravy; - přeformuluje a objasní jednodušší 	<p><u>Řečové dovednosti - komunikační úroveň A2 podle SERR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní řečová dovednost sluchová - receptivní řečová dovednost zraková - produktivní řečová ústní - produktivní řečová dovednost písemná - jednoduchý překlad - interaktivní řečové dovednosti - interakce ústní - interakce písemná: formální dopis – formální dopis, jednoduchá esej, jednoduchá zpráva, CV, motivační dopis

<p>pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje různé techniky čtení textu; - ověří si i sdělí získané informace písemně; 	
<ul style="list-style-type: none"> - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého oboru; - dodržuje v písemném projevu základní pravopisné normy, opravuje chyby; 	<p><u>Jazykové prostředky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>fonetika</i> • výslovnost: intonace formální a neformální promluvy – nuance, - <i>slovní zásoba</i> - v souladu s tematickými celky: <p>počasí, předpověď počasí, svátky, kultura, umění, literatura, média</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>tvarosloví a skladba</i>: <p>zájmena ukazovací, přivlastňovací, vztažná výrazy <i>il y a</i> a <i>il fait</i></p> <p>časování sloves na -RE, nepravidelná slovesa předmět přímý imperfektum – úvod vztažná zájmena předmět nepřímý neurčitá zájmena</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studovaného oboru; - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci; 	<p><u>Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika, popis prostředí, film, divadlo, tanec, kulturní události, literatura.
<ul style="list-style-type: none"> - prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studovaného oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s realitami mateřské země; 	<p><u>Poznatky o zemích</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura a literatura Francie a frankofonních zemí

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí; 	
<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním odborné texty a překládá je; - vyjadřuje se ústně i písemně k odborným tématům svého oboru; - komunikuje v různých profesních situacích; - vypracuje písemně svůj profesní životopis, žádost, přihlášku k účasti v konkurzních řízeních; 	<p><u>Odborné řečové dovednosti</u></p> <p>Oblasti: tanec, hudba, umění, taneční techniky, osobnosti současného tance, tvorba a choreografie; literatura</p> <p>Příprava na zkoušku DELF A2</p>

VI. ročník – očekávané výsledky vzdělávání a rozpis učiva	
Očekávané výsledky vzdělávání	Učivo - tematické celky (L12-13)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednese připravenou jednoduchou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika; - přeloží text, používá slovníky i elektronické; - vyjádří písemně svůj názor na text; - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru; - zapojí se do jednodušší debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu; 	<p><u>Řečové dovednosti - základní komunikační úroveň A2 podle SERR.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní řečová dovednost sluchová - receptivní řečová dovednost zraková - produktivní řečová ústní - produktivní řečová dovednost písemná - jednoduchý překlad - interaktivní řečové dovednosti - interakce ústní - interakce písemná: esej, článek, recenze, prezentace, CV
<ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka, chyby koriguje; - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého oboru; - dodržuje v písemném projevu základní pravopisné normy, opravuje chyby; 	<p><u>Jazykové prostředky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>fonetika</i> • výslovnost: intonace formální a neformální promluvy <p><i>slovní zásoba</i> - v souladu s tematickými celky: vaření (rozšíření a doplnění), vlastnosti a tvar předmětu, cestování</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>tvarosloví a skladba:</i> <p>blízká minulost</p>

	<p>zájmeno <i>en, y</i></p> <p>přídavná jména ve funkci příslovce</p> <p>trpný rod</p> <p>budoucí čas jednoduchý</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se ústně i písemně k tématům z oblasti zaměření studovaného oboru; - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci; 	<p><u>Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vaření, příprava cesty, cestování, zahraniční stáž
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí; 	<p><u>Poznatky o zemích</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - globální pojetí témat souvisejících s daným oborem
<ul style="list-style-type: none"> - za pomoci výkladových slovníků čte s porozuměním odborné texty a překládá je; - vyjadřuje se ústně i písemně ke zpracovaným odborným tématům svého oboru; - komunikuje v různých profesních situacích; - vypracuje písemně svůj profesní životopis, žádost, přihlášku k účasti v konkurzních řízeních; - vypracuje cizojazyčné stručné resumé odborného textu. 	<p><u>Odborné řečové dovednosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti: tanec, hudba, umění, taneční techniky, osobnosti současného tance, tvorba a choreografie - příprava na zkoušku DELF A2